

Warszawa, dnia 24 października 2016 r.

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

DDP.I.02100.6.37.8.2016.KB

Pan
Kazimierz Smoliński
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa

Stanisław Paweł Minister

Stosownie do § 43 pkt 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979, z późn. zm.) przedstawiam następujące stanowisko do uwag zgłoszonych w piśmie z dnia 13 września 2016 r., znak DP.I.0220.1433.2016.RG (NK: I360000/16) do *projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw z dnia 2 sierpnia 2016 r.*

Uwaga nr 1 dotycząca skrócenia terminu, w jakim zarząd zakładowej organizacji związkowej winien podjąć uchwałę w sprawach wskazanych w projektowanym art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1881; dalej jako „u.z.z.”) – nie została uwzględniona.

Zajęcie stanowiska przez zarząd związku w sprawie rozwiązania lub wypowiedzenia umowy działacza związkowego wymaga podjęcia uchwały. Dla ważności uchwały może być niezbędne zwołanie posiedzenia, odpowiednie kworum itp. Tymczasem zwolnienie działacza związkowego może istotnie, negatywnie wpłynąć na działalność danego związku. Stąd też termin na zajęcie stanowiska nie może być zbyt krótki, na co zresztą zwracali uwagę przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych w trakcie konsultacji projektu z dnia 22.03.2016 r. Warto mieć także na względzie, że na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów zarząd związku nie ma żadnego terminu na wyrażenie takiej zgody. W orzecznictwie przyjmuje się, że brak działania zarządu zakładowej organizacji związkowej zawiadomionego przez kierownika zakładu pracy o zamiarze rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 52 par. 1 kodeksu pracy z pracownikiem, będącym członkiem komisji rewizyjnej tej organizacji związkowej, oznacza nieudzielenie zgody przewidzianej w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 1994 r., sygn. I PZP 54/93).

Uwaga nr 2 dotycząca brzmienia projektowanego art. 32 ust. 1² u.z.z. i wprowadzenia alternatywnego rozwiązania – albo zryczałtowanej wysokości rekompensaty pieniężnej w razie naruszenia przez pracodawcę normy z art. 32 ust. 1 u.z.z., albo pozostawienie ustalenia kwoty rekompensaty uznaniu sądu – nie została uwzględniona.

Wprowadzenie rekompensaty w projektowanej formie ma stanowić istotnie odczuwalną ekonomiczną dolegliwość dla pracodawcy i tym samym zniechęcać do naruszania przepisu art. 32 ust. 1 u.z.z., zwłaszcza że w przypadku działaczy-pracowników funkcjonuje instytucja przywrócenia do pracy.

W dodanym ust. 1² w art. 32 u.z.z. wzorowano się na karze umownej z Kodeksu cywilnego, o której mowa w art. 483 i 484 Kodeksu cywilnego. Wprowadzenie rekompensaty w razie naruszenia przez pracodawcę art. 32 ust. 1 u.z.z, które uzasadnia żądanie jej zapłaty, z jednej strony zabezpiecza interes osoby wykonującej pracę zarobkową niebędącej pracownikiem, a z drugiej rodzi ryzyko niepokrycia otrzymaną rekompensatą strat, jakie taka osoba może ponieść w wyniku niezgodnego z prawem rozwiązania lub wypowiedzenia umowy przez pracodawcę. Przewidziano więc w projekcie, że osoba taka może żądać odszkodowania przenoszącego wysokość rekompensaty. W tym celu będzie musiała wykazać w postępowaniu sądowym wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej. Rekompensata ma charakter zaliczany, tj. musi być zaliczona na poczet odszkodowania lub zadośćuczynienia, a zasądzeniu może podlegać tylko odszkodowanie lub zadośćuczynienie w kwocie przewyższającej (przenoszącej) kwotę rekompensaty.

Uwaga nr 3 dotycząca uzupełnienia projektowanego przepisu art. 32 ust. 11 u.z.z. poprzez dopisanie do niego oprócz imienia i nazwiska osoby chronionej także czasu trwania ochrony – została uwzględniona.

Zmieniono ust. 11 w art. 32 u.z.z. w następujący sposób:

„11. Zarząd zakładowej organizacji związkowej lub komitet założycielski zakładowej organizacji związkowej wskazują pracodawcy na piśmie osoby, których stosunek prawny podlega ochronie, o której mowa w ust. 1, poprzez podanie imienia i nazwiska tych osób, a także czasu trwania ochrony. Zmiany we wskazaniu zarząd lub komitet założycielski zakładowej organizacji związkowej dokonują na piśmie w terminie 7 dni od dnia zaistnienia zmiany.”

Uwaga nr 4 dotycząca brzmienia projektowanego art. 34 ust. 2 u.z.z., tj. zmiany regulacji poprzez ustalenie wymogu zrzeszania przez międzyzakładową organizację związkową 10 członków u każdego pracodawcy objętego jej działaniem – nie została uwzględniona.

Przepis ten umożliwi bowiem zrzeszanie się w związkach zawodowych pracowników u małych pracodawców, u których utworzenie organizacji zakładowej z uwagi na małą liczbę pracowników jest niemożliwe lub trudne. Proponowana zmiana zaprzeczałaby celowi jaki przyświecał ustawodawcy wprowadzeniu do ustawy przypisów umożliwiających tworzenie związków międzyzakładowych. Podniesienie liczby do 10 członków jest bowiem wystarczające do utworzenia organizacji zakładowej.

Uwaga nr 5 dotycząca powrotu do brzmienia art. 25 ust. 2 i ust. 3-5 u.z.z. zaproponowanego w projekcie ustawy w wersji z dnia 22 marca 2016 r. – nie została uwzględniona.

Obecne brzmienie przepisu było przedmiotem rozmów z partnerami społecznymi, które ostatecznie zakończyły się osiągnięciem kompromisu w tej kwestii. Zarówno reprezentatywne organizacje związkowe, jak i reprezentatywne organizacje pracodawców postulowały przywrócenie pierwotnego brzmienia art. 25 u.z.z., które według przedstawicieli tych organizacji nie rodzi istotnych problemów w praktyce.

Uwaga nr 6 dotycząca powrotu do wskaźników reprezentatywności na poziomie wskazanym w art. 25² ust. 1 u.z.z. w brzmieniu zaproponowanym w projekcie ustawy w wersji z dnia 22 marca 2016 r. – została częściowo uwzględniona.

Wskaźniki reprezentatywności, o których mowa w przepisie art. 25² i art. 25³ u.z.z., były przedmiotem rozmów z partnerami społecznymi w ramach Zespołu problemowego Rady Dialogu Społecznego ds. prawa pracy. Przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych wskazywali na obecny niski poziom uzwiązkowienia w Polsce i na stan niepewności, jaki wiąże się z wejściem w życie projektowanych zmian. Nie jest bowiem oczywiste, czy nastąpi istotne zwiększenie liczebności organizacji związkowych w związku z rozszerzeniem prawa koalicji związkowej.

Mając na względzie powyższe w projektowanej ustawie przyjęto w art. 25³ ust. 1 pkt 1 u.z.z. próg na poziomie 8%. Jednocześnie zaproponowano podwyższenie progu reprezentatywności dla pozostałych organizacji związkowych do 15%. Wymaga jednak podkreślenia, że i tak progi z art. 25² ust. 1 pkt 2 i art. 25³ ust. 1 pkt 1 lub 2 u.z.z. są wyższe od obecnie obowiązujących.

Wobec powyższego zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przyjęcie wyjaśnień i pozytywne zaopiniowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw.

Jednocześnie z uwagi na pilny charakter sprawy bardzo proszę o potwierdzenie podtrzymania lub odstąpienia od zgłoszonych uwag do dnia 2 listopada 2016 r.

Z poważaniem
MINISTER
z up.
Stanisław Szwed
SEKRETARZ STANU